

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
หลักสูตร การทำยาหม่องสมุนไพร จำนวน ๙ ชั่วโมง
กลุ่มอาชีพ พาณิชยกรรมและบริการ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองสุรินทร์

ความเป็นมา

ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗ โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพให้ประชาชนระดับฐานรากที่อาศัยอยู่ในระดับตำบล ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อย พลาด ขาดโอกาสให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดีโดยใช้หลักสูตรการพัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้น เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอาชีพได้รับความรู้สามารถนำไปประกอบอาชีพ สร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ยังเน้นการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา (Area-based Development) ใช้หลักสูตรเป็นฐาน (Career - Based Education) ในหลักสูตร ๕ กลุ่มอาชีพ ได้แก่ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านเกษตรกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านอุตสาหกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านพาณิชยกรรมและบริการ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์และหลักสูตรกลุ่มอาชีพเฉพาะทาง ตลอดจนเน้นหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ up-skill re-skill cjt new-skill ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๓ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป้าหมายเพื่อพัฒนาคนและสังคมไทยเป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ

การจัดกิจกรรมฝึกอาชีพโดยสถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีการพัฒนา หลักสูตรอาชีพตามความต้องการของผู้เรียนโดยให้มีการจัดกิจกรรมฝึกอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้าง ทักษะใหม่ (New Skill) เพิ่มสมรรถนะ (Up Skill) หรือทบทวนทักษะ (Re Skill) ให้แก่ผู้เรียนและ ประชาชนทั่วไป เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างแอร์ การค้าขาย การเกษตร ฯลฯ เพื่อเป็นเครื่องมือใน การช่วยผู้เรียนให้มีความพร้อมในการเข้าสู่อาชีพจบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) และอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างมีความสุข สามารถนำไปประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ การต่อยอดอาชีพเดิมให้เหมาะสมกับบริบทของ พื้นที่เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้า/บริการ การเพิ่มศักยภาพในการผลิต ส่งเสริมความรู้เรื่องบรรจุกฎหมายและ การส่งเสริมการขายผ่านระบบออนไลน์

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองสุรินทร์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของพืชสมุนไพรพื้นบ้านจึงได้จัดทำหลักสูตรการทำยาหม่องสมุนไพร ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมอาชีพให้กับประชาชนในท้องถิ่นให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับพืชสมุนไพรพื้นบ้านที่มีสรรพคุณใช้เป็นยารักษาโรคต่างๆ เช่น ฟ้ายาทะลายโจร,หัวโพล,ขมิ้น,ชิง, เสดดพังพอน,ใบตำลึง,ตีนตะขาบ มาแปรรูปเป็นยาหม่องสมุนไพร ให้สะดวกในการพกพา เช่น ใช้สูดดม บรรเทาหวัด คัดจมูก แผลงสัตรีกัดต่อย คลายความอ่อนล้าของร่างกาย บรรเทาอาการปวดเมื่อย ช่วยคลายกล้ามเนื้อ ลดอาการอักเสบของกล้ามเนื้อและข้อต่อ ปัจจุบันมีการนำพืชสมุนไพรมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆมากขึ้น ส่งผลให้ตลาดมีความต้องการพืชสมุนไพรเพิ่มขึ้น ซึ่งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ หรือนำไปต่อยอดอาชีพเพื่อให้มีรายได้เพิ่ม และรวมกลุ่มนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอาชีพไปต่อยอดอาชีพในระดับชุมชน สามารถพึ่งพาตนเองได้ และสามารถเป็นต้นแบบ เครือข่ายให้กับชุมชนอื่นได้

หลักการของหลักสูตร

๑. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประโยชน์ และสรรพคุณของยาหม่องสมุนไพร

๒. เป็นหลักสูตรจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นการอบรมเพื่อพัฒนากลุ่มเป้าหมายผู้ไม่มีอาชีพหรือผู้ที่มีอาชีพแล้ว และต้องการพัฒนาอาชีพของตนให้มีความมั่นคง ให้มีความพร้อมที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญและส่วนประกอบของการทำยาหม่องสมุนไพร

๒. เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติการทำยาหม่องสมุนไพร และนำไปใช้ได้ถูกวิธี

๓. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างรายได้ให้กับตนเองชุมชน

๔. เพื่อสนับสนุนให้เกิดช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สินค้า

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไปทุกระดับที่อยู่ในกลุ่มวัยแรงงาน กลุ่มผู้พิการ หรือกลุ่มเป้าหมายตามนโยบายของรัฐบาล เช่น กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชนนอกระบบ

ระยะเวลา

จำนวน ๙ ชั่วโมง

๑. ภาคทฤษฎี จำนวน ๓ ชั่วโมง

๒. ภาคปฏิบัติ จำนวน ๖ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑	ความรู้เบื้องต้นในการทำยาหม่องสมุนไพร	๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจสรรพคุณของพืชสมุนไพรต่างๆที่นำมาทำยาหม่องสมุนไพร ๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ในการเลือกวัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบที่ใช้ในการทำยาหม่องสมุนไพร	๑. ความรู้เบื้องต้นความเป็นมาและสรรพคุณของพืชสมุนไพรในการทำยาหม่องสมุนไพร ๒. การเลือกวัสดุ/อุปกรณ์และวัตถุดิบที่ใช้เป็นส่วนผสมในการทำยาหม่องสมุนไพร	๑. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับความเป็นมาและสรรพคุณของพืชสมุนไพร ๒. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ เรื่อง - วัสดุ/อุปกรณ์ - วัตถุดิบ / ส่วนผสมของการทำยาหม่องสมุนไพร ๓. ให้ผู้เรียนและวิทยากรร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนสรุปความคิดเห็น	๑ชม.	-

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒	ขั้นตอนการทำยาหม่องสมุนไพร	เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำยาหม่องสมุนไพรได้	ขั้นตอนและวิธีการทำยาหม่องสมุนไพร	๑. วิทยากรสาธิตขั้นตอนและวิธีการทำยาหม่องสมุนไพร ๒. ผู้เรียนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติพร้อมกับวิทยากร ๓. ผู้เรียนปฏิบัติการทำยาหม่องสมุนไพรด้วยตนเอง ๔. วิทยากรประเมินผลงานการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน	๑ช.ม.	๔ช.ม.
๓	การบรรจุภัณฑ์	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะในการบรรจุภัณฑ์	ความรู้เกี่ยวกับการบรรจุภัณฑ์	๑. วิทยากรบรรยายและสาธิตเกี่ยวกับการบรรจุภัณฑ์ ๒. ผู้เรียนเรียนรู้และปฏิบัติพร้อมกับวิทยากร	๑ช.ม.	-
๔	ช่องทางการจำหน่ายสินค้า	๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับช่องทางการจำหน่ายสินค้า ๒. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้	๑. ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการจำหน่ายสินค้า ๒. การจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์	๑. วิทยากร บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการจำหน่ายสินค้า ๒. วิทยากร บรรยายและสาธิตการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ๓. ผู้เรียนเรียนรู้และปฏิบัติพร้อมกับวิทยากร	-	๒ช.ม.
รวม					๓	๖

สื่อการเรียนรู้

๑. เอกสาร/ใบความรู้ /แผ่นพับ เรื่อง การทำยาหม่องสมุนไพร
๒. เว็บไซต์ ที่มาของการทำยาหม่องสมุนไพร
๓. ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดผลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลระหว่างเรียนจากการฝึกปฏิบัติและได้ชิ้นงานที่มีคุณภาพ สามารถจบหลักสูตรตามเกณฑ์

เกณฑ์

๓. การประเมินความพึงพอใจ

เกณฑ์การจบหลักสูตร

- มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
- มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
- มีผลงานที่มีคุณภาพ

คณะกรรมการจัดทำหลักสูตร

๑. นางวิไลรัตน์ มีมงคล	ครูชำนาญการพิเศษ
๒. นางคมขำ ใบพลูทอง	ครู กศน.ตำบล
๓. นายคุณภัทร อินทรนุช	ครู กศน.ตำบล
๔. นางสาวอติติยา สวयरูป	ครู กศน.ตำบล
๕. นางสาวปรีชณา ไพเราะ	ครู ศรช.

คณะกรรมการพิจารณาก่อนกรองหลักสูตร

นางคำเย็น มะลิงาม วิทยากร

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ.๒๕๕๔ ลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (ข้อ ๙) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร โดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร
(นางวิไลรัตน์ มีมงคล)
ครูชำนาญการพิเศษ

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นายสมพงษ์ สมทิพย์)
ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นายพิเชษฐ์ ตี๋ยิ่ง)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองสุรินทร์
ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองสุรินทร์

แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....
 หลักสูตร หลักสูตรการทำยาหม่องสมุนไพร จำนวน ๙ ชั่วโมง (เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง)
 ระหว่างวันที่..... เวลาเรียน..... น.
 สถานที่จัด.....

วัน เดือน ปี/ เวลา	เนื้อหา	กระบวนการจัดการเรียนรู้	หมายเหตุ เรียนวันละ ๓ ชั่วโมง
วันที่..... เวลา.....	๑. ความรู้เบื้องต้น ความเป็นมาและ สรรพคุณของพืช สมุนไพรในการทำยา หม่องสมุนไพร ๒. การเลือกวัสดุ/ อุปกรณ์และวัตถุดิบที่ ใช้เป็นส่วนผสมใน การทำยาหม่อง สมุนไพร ๓. ขั้นตอนและวิธีการ ทำยาหม่องสมุนไพร	๑. วิทยาการบรรยายให้ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับความเป็นมาและสรรพคุณของพืช สมุนไพร ๒. วิทยาการบรรยายให้ความรู้ เรื่อง - วัสดุ/อุปกรณ์ - วัตถุดิบ / ส่วนผสมของการทำยา หม่องสมุนไพร ๓. ให้ผู้เรียนและวิทยากรร่วมสนทนา แลกเปลี่ยนสรุปความคิดเห็น ๔. วิทยาการสาธิตขั้นตอนและวิธีการทำยา หม่องสมุนไพร ๕. ผู้เรียนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติพร้อม วิทยาการ	ทฤษฎี ๑ ชั่วโมง ปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง
วันที่..... เวลา.....	ขั้นตอนและวิธีการทำ ยาหม่องสมุนไพร	๑. ผู้เรียนปฏิบัติการทำยาหม่องสมุนไพร ด้วยตนเอง ๒. วิทยาการประเมินผลงานการฝึกปฏิบัติ ของผู้เรียน	ทฤษฎี ๑ ชั่วโมง ปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง
วันที่..... เวลา.....	๑. ความรู้เกี่ยวกับ การบรรจุภัณฑ์ ๒. ความรู้เกี่ยวกับ ช่องทางการจำหน่าย สินค้า	๑. วิทยาการบรรยายและสาธิตเกี่ยวกับการ บรรจุภัณฑ์ ๒. ผู้เรียนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติพร้อม วิทยาการ	ทฤษฎี ๑ ชั่วโมง ปฏิบัติ ๒ ชั่วโมง

